
Dette dokumentet er et arbeidsdokument, og utsteder påtar seg ingen ansvar for videre bruk av dokumentet

► **B**

RÅDSDIREKTIV 89/665/EØF
av 21. desember 1989

om samordning av lover og forskrifter om gjennomføring av klagebehandling i forbindelse med tildeling av offentlige varekjøps- samt bygge- og anleggskontrakter

Endret ved:

► **M1** Rådskonferensdirektiv 92/50/EØF av 18. juni 1992 om samordning av behandlingsmåten ved tildeling av kontrakter om offentlige tjenesteytelser [Anskaffelsesdirektiv]

► **M2** Europaparlaments- og rådskonferensdirektiv 2007/66/EF av 11. desember 2007 om endring av rådskonferensdirektiv 89/665/EØF og 92/23/EØF med hensyn til forbedring av effektiviteten til klagebehandlingen ved tildeling av offentlige kontrakter [Håndhevelsesdirektivet 2007 (endringer) om klagebehandling ved offentlige innkjøp]

► **M3** Europaparlaments- og rådskonferensdirektiv 2014/23/EU av 26. februar 2014 om tildeling av konsesjonskontrakter [Konsesjonskontraktsdirektivet]

► **M4** Tilpasningstekst til EØS-avtalen – Vedlegg XVI Offentlige innkjøp nr. 5

.....

▼ **B**

RÅDSDIREKTIV 89/665/EØF
av 21. desember 1989

om samordning av lover og forskrifter om gjennomføring av klagebehandling i forbindelse med tildeling av offentlige varekjøps- samt bygge- og anleggskontrakter

RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen [EFT nr. C 230 av 28.8.1987, s. 6, og EFT nr. C 15 av 19.1.1989, s. 8.],

i samarbeid med Europaparlamentet [EFT nr. C 167 av 27.6.1988, s. 77, og EFT nr. C 323 av 27.12.1989.],

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité [EFT nr. C 347 av 22.12.1987, s. 23.], og

ut fra følgende betraktninger:

Fellesskapets direktiver om offentlig innkjøp, særlig rådsdirektiv 71/305/EØF av 26. juli 1971 om samordning av behandlingen ved tildeling av offentlige bygge- og anleggskontrakter [EFT nr. L 185 av 16.8.1971, s. 5.], senest endret ved direktiv 89/440/EØF [EFT nr. L 210 av 21.7.1989, s. 1.], og rådsdirektiv 77/62/EØF av 21. desember 1976 om samordning av behandlingen ved tildeling av offentlige varekontrakter [EFT nr. L 13 av 15.1.1977, s. 1.], senest endret ved direktiv 88/295/EØF [EFT nr. L 127 av 20.5.1988, s. 1.], inneholder ikke særskilte bestemmelser som sikrer en effektiv gjennomføring av dem.

De nåværende ordninger, både på nasjonalt plan og innenfor Fellesskapet, som skal sikre gjennomføringen, gjør det ikke alltid mulig å påse at Fellesskapets bestemmelser overholdes, særlig på et stadium hvor overtredelsene fremdeles kan bringes til opphør.

Adgang til å konkurrere om offentlige kontrakter innenfor Fellesskapet nødvendiggjør en betydelig utvidelse av garantiene for innsyn og likebehandling, og for at det skal ha konkret virkning, er det viktig at det finnes effektive og raske klagemuligheter i tilfelle overtredelser av Fellesskapets lovgivning om offentlige innkjøp eller av nasjonale regler som gjennomfører lovgivningen.

I visse medlemsstater skremmer mangelen på effektive klagemuligheter eller mangler ved eksisterende klagemuligheter foretak i Fellesskapet fra å legge inn anbud i den medlemsstat hvor den offentlige oppdragsgiver er etablert. De berørte medlemsstater bør derfor bøte på denne situasjonen.

Ettersom behandlingen for tildeling av offentlige kontrakter er så kortvarig, må vedkommende klageinstans først og fremst ha myndighet til å treffe midlertidige forføyninger som kan avbryte kontraktsbehandlingen eller iverksettelsen av vedtak som eventuelt er gjort av den offentlige oppdragsgiver. Den korte tiden kontraktsbehandlingen varer, krever rask behandling av ovennevnte overtredelser.

Det er nødvendig å sørge for at det i alle medlemsstater finnes en passende behandlingsmåte som gjør det mulig å oppheve ulovlige vedtak og tilkjenne erstatning til personer som er blitt skadelidende på grunn av en overtredelse.

Når foretakene ikke fremsetter klage, vil visse overtredelser ikke kunne bringes til opphør, med mindre det innføres en særskilt mekanisme.

Det er derfor viktig at Kommisjonen kan gripe inn overfor vedkommende myndigheter i medlemsstaten og vedkommende offentlige oppdragsgiver når den mener det er begått en klar og åpenbar overtredelse i behandlingen for tildeling av en offentlig kontrakt, slik at det treffes egnede tiltak for raskt å rette på enhver påstått overtredelse.

Den praktiske anvendelse av bestemmelsene i dette direktiv skal gjennomgås på nytt innen utløpet av en periode på fire år etter at de er iverksatt, på grunnlag av opplysninger fra medlemsstatene om hvordan de nasjonale klagemuligheter fungerer –
VEDTATT DETTE DIREKTIV:

▼ M2

Artikkel 1

Klagebehandlingens virkeområde og tilgjengelighet

▼ M3

1. Dette direktiv får anvendelse på kontrakter som er nevnt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU⁽¹⁾, med mindre slike kontrakter er unntatt i samsvar med artikkel 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17 og 37 i nevnte direktiv.

Dette direktiv får også anvendelse på konsesjoner som tildeles av offentlige oppdragsgivere som er nevnt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/23/EU⁽²⁾, med mindre slike konsesjoner er unntatt i samsvar med artikkel 10, 11, 12, 17 og 25 i nevnte direktiv.

Kontrakter i henhold til dette direktiv omfatter offentlige kontrakter, rammeavtaler, bygge- og anleggskonsesjoner og tjenestekonsesjoner og dynamiske innkjøpsordninger.

Medlemsstatene skal, med hensyn til kontrakter som faller inn under virkeområdet for direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU, treffe de nødvendige tiltak for å sikre at det effektivt og særlig så raskt som mulig kan klages på beslutninger truffet av de offentlige oppdragsgiverne i samsvar med vilkårene fastsatt i artikkel 2-2f i dette direktiv, med den begrunnelse at slike beslutninger er i strid med unionsretten på området offentlig innkjøp, eller med nasjonale regler som innarbeider nevnte rett i nasjonal lovgivning.

▼ M2

2. Medlemsstatene skal sikre at foretak som påberoper seg skade i forbindelse med tildelingen av en kontrakt, ikke forskjellsbehandles som følge av den sontring som gjøres i dette direktiv mellom nasjonale regler som innarbeider fellesskapsretten og andre nasjonale bestemmelser.

3. Medlemsstatene skal sikre at klagebehandlingen, i henhold til nærmere regler som medlemsstatene kan fastsette, minst er tilgjengelig for enhver person som har, eller har hatt, en interesse av å bli tildelt en bestemt kontrakt, og som har blitt, eller risikerer på bli, skadelidende som følge av en påstått overtredelse.

4. Medlemsstatene kan kreve at den personen som ønsker å gjøre bruk av en klagebehandling, har underrettet den offentlige oppdragsgiveren om den påståtte overtredelsen, og om at han/hun har til hensikt å innlevere en klage, forutsatt at dette ikke

---

¹ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU av 26. februar 2014 om offentlige innkjøp (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 65).

² Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/23/EU av 26. februar 2014 om tildeling av konsesjonskontrakter (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 1).

berører karenperioden i samsvar med artikkel 2a nr. 2 eller andre frister for søknad om klagebehandling i samsvar med artikkel 2c.

5. Medlemsstatene kan kreve at den berørte personen først søker om å få behandlet klagen hos den offentlige oppdragsgiveren. I så fall skal medlemsstatene sikre at innleveringen av en slik søknad om klagebehandling, fører til en umiddelbar utsettelse av muligheten for å inngå kontrakten.

Medlemsstatene skal ta stilling til hvilke hensiktsmessige kommunikasjonsmidler, herunder faks eller elektroniske hjelpemidler, som skal benyttes i forbindelse med søknaden om klagebehandling fastsatt i første ledd.

Utsettelsen omhandlet i første ledd opphører ikke før utløpet av en frist på minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da den offentlige oppdragsgiveren sendte et svar, dersom faks eller elektroniske hjelpemidler benyttes, eller, dersom andre kommunikasjonsmidler benyttes, før utløpet av en frist på enten minst 15 kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da den offentlige oppdragsgiveren sendte et svar, eller minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da et svar ble mottatt

Artikkel 2

Krav til klagebehandlingen

1. Medlemsstatene skal sikre at tiltakene som treffes med hensyn til klagebehandlingen nevnt i artikkel 1, inneholder bestemmelser som gir myndighet til å
  - a) treffe, ved første anledning og ved hjelp av midlertidige forføyninger, midlertidige tiltak som har som mål å rette opp den påståtte overtredelsen eller forebygge ytterligere skade på berørte interesser, herunder tiltak for å utsette eller sikre utsettelse av tildelingen av en offentlig kontrakt eller gjennomføringen av eventuelle³ beslutninger truffet av den offentlige oppdragsgiveren,
  - b) enten sette til side eller sørge for å sette til side beslutninger som er truffet ulovlig, herunder fjerning av diskriminerende tekniske, økonomiske eller finansielle spesifikasjoner i anbudsinndelingen, i kontraktsdokumentene eller eventuelle andre dokumenter i forbindelse med kontraktstildelingen,
  - c) gi skadeserstatning til personer som har lidd skade som følge av en overtredelse.
2. Myndigheten nevnt i nr. 1 og artikkel 2d og 2e kan gis til egne organer med ansvar for ulike deler av klagebehandlingen.
3. Når et førsteinstansorgan, som er uavhengig av den offentlige oppdragsgiveren, vurderer en beslutning om kontraktstildeling, skal medlemsstatene sikre at den offentlige oppdragsgiveren ikke kan inngå kontrakten før klageinstansen har tatt stilling til søknaden

---

³ Den norske oversettelsen er på dette punkt feil. Se i den engelske versjonen av direktivet, «any decision», eller i den danske «enhver beslutning». Videre, i håndhevingsdirektivet for forsyningssektorene er ordlyden «ethvert vedtak».

om enten midlertidige tiltak eller klagebehandling. Utsettelsen skal ikke opphøre før karenperioden omhandlet i artikkel 2a nr. 2 og artikkel 2d nr. 4 og 5 er utløpt.

4. Med mindre det er fastsatt i nr. 3 og artikkel 1 nr. 5, trenger ikke klagebehandlingen nødvendigvis å ha en automatisk utsettende virkning på de kontraktstildelingene som er knyttet til den.

5. Medlemsstatene kan fastsette at instansen som er ansvarlig for klagebehandlingen, kan ta hensyn til de sannsynlige følgene av midlertidige tiltak for alle interesser, også allmenninteresser, som sannsynligvis vil bli skadelidende, og kan beslutte å ikke treffe slike tiltak dersom de negative følgene av tiltakene blir større enn fordelene.

En beslutning om å ikke innvilge midlertidige tiltak, skal ikke ha innvirkning på eventuelle andre krav fra personen som ber om slike tiltak.

6. Medlemsstatene kan fastsette at dersom skadeserstatning kreves fordi en beslutning ble truffet ulovlig, må den omstridte avgjørelsen først settes til side av en dertil bemyndiget instans.

7. Unntatt når det er fastsatt i artikkel 2d-2f, skal virkningene av myndighetsutøvelsen omhandlet i nr. 1 i denne artikkel på en kontrakt som inngås etter at den er tildelt, fastsettes i nasjonal lovgivning.

Videre kan en medlemsstat, etter at en kontrakt er inngått i samsvar med artikkel 1 nr. 5 og nr. 3 i denne artikkel eller i samsvar med artikkel 2a-2f, fastsette at myndigheten til den instansen som er ansvarlig for klagebehandlingen, skal begrenses til tildeling av skadeserstatninger til personer som har lidd skade som følge av en overtredelse, unntatt når en beslutning må settes til side før skadeserstatningene tildeles.

8. Medlemsstatene skal sikre at beslutninger truffet av instanser med ansvar for klagebehandling, kan gjennomføres effektivt.

9. Dersom de instanser som er ansvarlige for klagebehandlingen, ikke er rettsinstanser, skal deres beslutninger alltid begrunnes skriftlig. I slike tilfeller skal det dessuten fastsettes tiltak som garanterer at påstått ulovlige tiltak som klageinstansen har truffet, eller påståtte forsømmelser i utøvelsen av den myndighet som er gitt klageinstansen, kan overprøves av en domstol eller innklages for en annen instans som er en domstol i henhold til ► M4 artikkel 34 i avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol ◀, og som er uavhengig av både den offentlige oppdragsgiveren og av klageinstansen.

Medlemmene av en slik uavhengig instans skal, med hensyn til den myndigheten som er ansvarlig for deres utpeking, funksjonstid og avgang, utpekes og avsettes på samme vilkår som domstolens medlemmer. Minstekravet er at formannen for denne uavhengige instansen skal ha de samme juridiske og faglige kvalifikasjonene som domstolens medlemmer. Den uavhengige instansen skal treffe sine beslutninger etter en framgangsmåte som tilsier at

begge sider blir hørt, og disse beslutningene skal, ved metoder fastsatt av hver enkelt medlemsstat, være rettslig bindende.

▼ M2

Artikkel 2a Karensperiode

1. Medlemsstatene skal sikre at personene nevnt i artikkel 1 nr. 3 har tilstrekkelig tid til på en effektiv måte å behandle beslutningene om kontraktstildeling som treffes av offentlige oppdragsgivere, ved å vedta de bestemmelser som kreves, samtidig som minstevilkårene fastsatt i nr. 2 i denne artikkel og i artikkel 2c overholdes.

2. ► **M3** En kontrakt kan ikke inngås som en følge av beslutningen om å tildele en kontrakt som faller inn under virkeområdet for direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU, før utløpet av en frist på minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble sendt til de berørte anbyderne og kandidatene, dersom faks eller elektroniske hjelpemidler benyttes, eller, dersom andre kommunikasjonsmidler benyttes, før utløpet av en frist på enten minst 15 kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble sendt til de berørte anbyderne eller kandidatene, eller minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble mottatt. ◀

Anbydere skal anses for å være berørt dersom de ennå ikke er endelig utelukket. En utelukkelse er endelig dersom de berørte anbyderne har fått melding om den, og den enten er blitt ansett for lovlig av en uavhengig klageinstans eller ikke lenger kan gjøres til gjenstand for en klagebehandling.

Kandidater skal anses for å være berørt dersom den offentlige oppdragsgiveren ikke har gjort tilgjengelig opplysninger om avslaget på søknaden deres før de berørte anbyderne ble underrettet om beslutningen om kontraktstildeling.

Meldingen om tildelingsbeslutningen til hver av de berørte anbyderne og kandidatene skal være vedlagt følgende:

▼ M3

- et sammendrag av de relevante årsakene, som fastsatt i artikkel 55 nr. 2 i direktiv 2014/24/EU, med forbehold for artikkel 55 nr. 3 i nevnte direktiv, eller i artikkel 40 nr. 1 annet ledd i direktiv 2014/23/EU, med forbehold for artikkel 40 nr. 2 i nevnte direktiv, og

▼ M2

- en presis angivelse av den nøyaktige karensperioden i henhold til bestemmelsene i nasjonal lovgivning der dette nummer er innarbeidet.

Artikkel 2b
Unntak fra karensperioden

Medlemsstatene kan fastsette at fristene omhandlet i artikkel 2a nr. 2 i dette direktiv, ikke får anvendelse i følgende tilfeller:

▼ M3

- a) dersom det i direktiv 2014/24/EU eller der det er relevant, direktiv 2014/23/EU, ikke kreves forhåndskunngjøring av konkurranse i Den europeiske unions tidende

▼ M2

- b) dersom den eneste berørte anbyderen i henhold til artikkel 2a nr. 2 i dette direktiv er den som tildeles kontrakten, og det ikke finnes noen berørte kandidater,

▼ M3

- c) dersom det dreier seg om en kontrakt basert på en rammeavtale som fastsatt i artikkel 33 i direktiv 2014/24/EU, og dersom det dreier seg om en særskilt kontrakt basert på en dynamisk innkjøpsordning som fastsatt i artikkel 34 i nevnte direktiv.

▼ M2

Dersom det gjøres bruk av dette unntaket, skal medlemsstatene sikre at kontrakten er uten virkning i samsvar med artikkel 2d og 2f i dette direktiv når:

▼ M3

- det foreligger en overtredelse av artikkel 33 nr. 4 bokstav c) eller av artikkel 34 nr. 6 i direktiv 2014/24/EU, og
- kontraktsverdien anslås å være lik eller overstige de terskelverdiene som er fastsatt i artikkel 4 i direktiv 2014/24/EU.

▼ M2

Artikkel 2c
Frister for søknad om klagebehandling

Dersom en medlemsstat fastsetter at en søknad om klagebehandling av en beslutning truffet av en offentlig oppdragsgiver som ledd i, eller i forbindelse med, en kontraktstildeling som faller inn under virkeområdet for ► M3 direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU ◀, må framsettes før utløpet av en nærmere angitt frist, skal denne fristen være minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da den offentlige oppdragsgiverens beslutning ble sendt til anbyderen eller kandidaten, dersom faks eller elektroniske hjelpemidler benyttes, eller, dersom andre kommunikasjonsmidler benyttes, enten minst 15 kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da den offentlige oppdragsgiverens beslutning ble sendt til anbyderen eller kandidaten, eller minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da den offentlige oppdragsgiverens beslutning ble mottatt.

Meldingen om den offentlige oppdragsgiverens beslutning til hver av anbyderne eller kandidatene skal være vedlagt et sammendrag av de relevante begrunnelsene. Dersom en søknad om klagebehandling med hensyn til beslutninger omhandlet i artikkel 2 nr. 1 bokstav b) i dette direktiv som ikke må meddeles særskilt, skal tidsfristen være minst ti kalenderdager fra datoen da den aktuelle beslutningen ble kunngjort.

Artikkel 2d

Sanksjonen «uten virkning»

1. Medlemsstatene skal sikre at en klageinstans, som er uavhengig av den offentlige oppdragsgiveren, kjenner en kontrakt uten virkning, eller at kontraktens manglende virkning er en følge av en beslutning truffet av en slik klageinstans, i følgende tilfeller:

▼ M3

- a) dersom den offentlige oppdragsgiveren har tildelt en kontrakt uten forhåndskunngjøring av konkurranse i Den europeiske unions tidende, uten at dette er tillatt i samsvar med direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU;

▼ M2

- b) ved overtredelse av artikkel 1 nr. 5, artikkel 2 nr. 3 eller artikkel 2a nr. 2 i dette direktiv, dersom overtredelsen har fratatt anbyderen som søker om klagebehandling, muligheten til å be om rettslige tiltak forut for kontraktsinngåelsen når overtredelsen kombineres med en overtredelse av ► M3 direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU ◀, dersom den nevnte overtredelsen har innvirket på anbyderens sjanser til å søke om klagebehandling for å få kontrakten,⁴
- c) i tilfellene omhandlet i artikkel 2b bokstav c) annet ledd i dette direktiv, dersom medlemsstatene har gjort bruk av unntaket fra karenperioden for kontrakter som er basert på en rammeavtale og en dynamisk innkjøpsordning.

2. Følgene av at en kontrakt kjennes uten virkning, skal fastsettes i nasjonal lovgivning. Nasjonal lovgivning kan inneholde bestemmelser om at alle kontraktsforpliktelser skal oppheves med tilbakevirkende kraft, eller at opphevingen bare skal omfatte forpliktelser som ennå ikke er oppfylt. I sistnevnte tilfelle skal medlemsstatene sørge for at andre sanksjoner i henhold til artikkel 2e nr. 2, får anvendelse.

3. Medlemsstatene kan fastsette at den av den offentlige oppdragsgiveren uavhengige klageinstansen ikke kan kjenne en kontrakt uten virkning, selv om den er blitt ulovlig tildelt av årsakene omhandlet i nr. 1, dersom klageinstansen, etter å ha undersøkt alle relevante forhold, finner at tvingende hensyn knyttet til en allmenn interesse krever at kontraktens

---

⁴ Etter den norske oversettelsen skal overtredelsen ha innvirket på leverandørens sjanser til å søke om klagebehandling for å få kontrakten. Det følger av andre språkversjoner av direktivet at bruddet skal ha innvirket på leverandørens mulighet til å få tildelt kontrakten. Se for eksempel i engelsk språkversjon, «has affected the chances of the tenderer applying for a review to obtain the contract», eller i dansk versjon «har påvirket mulighetene for at få tildelt kontrakten for den tilbudsgiver, der klager».

virkning bør opprettholdes. I slike tilfeller skal medlemsstatene fastsette alternative sanksjoner i henhold til artikkel 2e nr. 2, som skal anvendes i stedet. Økonomiske interesser i at kontrakten har virkning kan bare anses som tvingende hensyn dersom det at kontrakten er uten virkning i særlige tilfeller ville få uforholdsmessige følger.

Økonomiske interesser som er direkte knyttet til den berørte kontrakten, bør imidlertid ikke være tvingende allmenne hensyn. Økonomiske interesser direkte knyttet til kontrakten omfatter blant annet kostnader ved forsinket gjennomføring av kontrakten, kostnader ved innledning av en ny framgangsmåte ved tildeling av kontrakter, kostnader ved bytte av markedsdeltaker for gjennomføring av kontrakten og kostnader ved juridiske forpliktelser som følger av at kontrakten er uten virkning.

4. Medlemsstatene skal fastsette at nr. 1 bokstav a) i denne artikkel ikke får anvendelse dersom:

▼ M3

- den offentlige oppdragsgiveren anser at tildelingen av en kontrakt uten forhåndskunngjøring av konkurranse i Den europeiske unions tidende er tillatt i samsvar med direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU,

▼ M2

- den offentlige oppdragsgiveren i Den europeiske unions tidende har kunngjort en melding som beskrevet i artikkel 3a i dette direktiv, der den gir uttrykk for at den har til hensikt å inngå kontrakten, og
- kontrakten ikke er blitt inngått før utløpet av en frist på minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da denne meldingen ble kunngjort.

5. Medlemsstatene skal fastsette at nr. 1 bokstav c) i denne artikkel ikke får anvendelse dersom:

▼ M3

- den offentlige oppdragsgiveren anser at tildelingen av en kontrakt er i samsvar med artikkel 33 nr. 4 bokstav c) eller med artikkel 34 nr. 6 i direktiv 2014/24/EU,

▼ M2

- den offentlige oppdragsgiveren har sendt en beslutning om kontraktstildeling, sammen med et sammendrag av årsakene nevnt i artikkel 2a nr. 2 fjerde ledd første strekpunkt, til de berørte anbyderne, og,
- kontrakten ikke er inngått før utløpet av en frist på minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble sendt til de berørte anbyderne, dersom faks eller elektroniske hjelpemidler benyttes, eller, dersom andre kommunikasjonsmidler benyttes, før utløpet av en frist på enten minst 15 kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble sendt til de berørte anbyderne, eller minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble mottatt.

Artikkel 2e

Overtredelse av dette direktiv og alternative sanksjoner

1. I tilfelle av en overtredelse av artikkel 1 nr. 5, artikkel 2 nr. 3 eller artikkel 2a nr. 2 som ikke omfattes av artikkel 2d nr. 1 bokstav b), skal medlemsstatene fastsette at kontrakten er uten virkning i samsvar med artikkel 2d nr. 1-3, eller fastsette andre sanksjoner.

Medlemsstatene kan fastsette at den av den offentlige oppdragsgiveren uavhengige klageinstansen, etter å ha vurdert alle relevante forhold, skal treffe beslutning om kontrakten skal kjennes uten virkning, eller om alternative sanksjoner skal pålegges.

2. De alternative sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende. Alternative sanksjoner skal være

- overtredelsesgebyrer som ilegges den offentlig oppdragsgiveren, eller,
- forkorting av kontraktens varighet.

Medlemsstatene kan gi klageinstansen stor frihet til å utøve skjønn, slik at den kan ta hensyn til alle relevante faktorer, herunder overtredelsens alvorlighetsgrad, den offentlige oppdragsgiverens atferd og, i tilfellene omhandlet i artikkel 2d nr. 2, i hvilken grad kontrakten fortsatt er i kraft.

Tildeling av skadeserstatninger utgjør ikke en hensiktsmessig sanksjon i henhold til dette nummer.

Artikkel 2f

Frister

1. Medlemsstatene kan fastsette at en klage i samsvar med artikkel 2d nr. 1, skal innleveres:

▼ M3

- a) før utløpet av minst 30 kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da:
- den offentlige oppdragsgiveren offentliggjorde en kunngjøring av tildeling av kontrakt i samsvar med artikkel 50 og 51 i direktiv 2014/24/EU eller med artikkel 31 og 32 i direktiv 2014/23/EU, forutsatt at denne kunngjøringen inneholder en begrunnelse for den offentlige oppdragsgiverens beslutning om å tildele kontrakten uten forhåndskunngjøring av konkurranse i Den europeiske unions tidende, eller
  - den offentlige oppdragsgiveren underrettet de berørte anbydere og kandidatene om inngåelsen av kontrakten, forutsatt at denne underretningen inneholder et sammendrag av de relevante årsakene fastsatt i artikkel 55 nr. 2 i direktiv 2014/24/EU, med forbehold for artikkel 55 nr. 3 i nevnte direktiv, eller i artikkel 40 nr. 1 annet ledd i direktiv 2014/23/EU, med forbehold for artikkel 40 nr. 2 i nevnte direktiv. Dette alternativet gjelder også for tilfellene nevnt i artikkel 2b første ledd bokstav c) i dette direktiv;

▼ M2

- b) og uansett før utløpet av en frist på minst seks måneder regnet fra dagen som følger etter datoen da kontrakten ble inngått.

2. I alle andre tilfeller, herunder søknader om klagebehandling i samsvar med artikkel 2e nr. 1, skal søknadsfristene for en klagebehandling fastsettes i henhold til nasjonal lovgivning, med forbehold for bestemmelsene i artikkel 2c.

▼ M2

Artikkel 3⁵

Opprettingsmekanisme

▼ M3

1. Kommisjonen kan gjøre bruk av framgangsmåten fastsatt i nr. 2-5 når den, før en kontrakt inngås, mener at det er begått en alvorlig overtredelse av unionsretten på området offentlig innkjøp i forbindelse med en framgangsmåte ved tildeling av kontrakter som faller inn under virkeområdet for direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU.

▼ M2

2. Kommisjonen skal underrette den berørte medlemsstaten om hvorfor den mener at en alvorlig overtredelse er begått, og anmode om at overtredelsen rettes opp ved hjelp av hensiktsmessige metoder.

3. Den berørte medlemsstaten skal innen 21 kalenderdager etter at den mottok underretningen nevnt i nr. 2, sende Kommisjonen

- a) sin bekreftelse på at overtredelsen er rettet opp,
- b) en forklaring på hvorfor en oppretting ikke er blitt gjort, eller
- c) en melding om at kontraktstildelingen er utsatt enten på den offentlige oppdragsgiverens eget initiativ, eller på grunnlag av den myndighet som er angitt i artikkel 2 nr. 1 bokstav a).

4. En forklaring i henhold til nr. 3 bokstav b) kan blant annet vise til at den påståtte overtredelsen allerede er gjenstand for domstolsbehandling eller andre former for klagebehandling, eller en klagebehandling som omhandlet i artikkel 2 nr. 9. I slike tilfeller skal medlemsstaten underrette Kommisjonen om resultatet den nevnte behandlingen så snart det blir kjent.

5. Dersom det er gitt melding om at en kontraktstildeling er blitt utsatt i samsvar med nr. 3 bokstav c), skal medlemsstatene underrette Kommisjonen når utsettelsen oppheves, eller når en annen kontraktstildeling, som helt eller delvis gjelder det samme anvendelsesområdet, innledes. Den nevnte underretningen skal inneholde en bekreftelse på at den påståtte overtredelsen er blitt rettet opp, eller en forklaring på hvorfor en oppretting ikke er blitt gjort.

▼ M2

---

⁵ For Norges vedkommende, se ODA-avtalen protokoll 2 med senere endringer

Artikkel 3a

Innhold i en frivillig intensjonskunngjøring

Meldingen omhandlet i artikkel 2d nr. 4 annet strekpunkt, der formatet skal vedtas av Kommisjonen etter framgangsmåten med rådgivende komité omhandlet i artikkel 3b nr. 2, skal inneholde følgende opplysninger:

- a) navn på og kontaktopplysninger for den offentlige oppdragsgiveren,
- b) en beskrivelse av formålet med kontrakten,
- c) en begrunnelse for den offentlige oppdragsgiverens beslutning om å tildele kontrakten uten forhåndskunngjøring av konkurranse i Den europeiske unions tidende,
- d) navn på og kontaktopplysninger for den markedsdeltakeren som det besluttes å tildele kontrakten til, og
- e) eventuelt andre opplysninger som den offentlige oppdragsgiveren anser som nyttige.

*Artikkel 3b*⁶

Komitéfremgangsmåte

1. Kommisjonen skal bistås av Den rådgivende komité for offentlige kontrakter nedsatt ved artikkel 1 i rådsbeslutning 71/306/EØF av 26. juli 1971⁽⁷⁾ (heretter kalt «komiteen»).
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 3 og 7 i rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er gitt Kommisjonen⁽⁸⁾ anvendelse, samtidig som det tas hensyn til beslutningens artikkel 8.

▼M2

Artikkel 4

Gjennomføring

1. Kommisjonen kan, etter samråd med komiteen, anmode medlemsstatene om å få tilsendt opplysninger om den nasjonale klagebehandlingens virkemåte.
2. Medlemsstatene skal hvert år oversende Kommisjonen teksten til alle beslutninger som deres klageinstanser treffer i samsvar med artikkel 2d nr. 3, sammen med en begrunnelse for beslutningene.

▼M2

---

⁶ Bestemmelsene i artikkel 3b til 4a må for Norges del leses i sammenheng med ODA-avtalen protokoll 2 med senere endringer.

⁷ EFT L 185 av 16.8.1971, s. 15. Beslutningen endret ved beslutning 77/63/EØF (EFT L 13 av 15.1.1977, s. 15).

⁸ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23. Beslutningen endret ved beslutning 2006/512/EF (EUT L 200 av 22.7.2006, s. 11).

Artikkel 4a
Gjennomgåelse

Kommisjonen skal senest 20. desember 2012 gjennomgå gjennomføringen av dette direktiv og avgi rapport til Europaparlamentet og Rådet om dets virkning, særlig med hensyn til alternative sanksjoner og frister.

Artikkel 5

Medlemsstatene skal sette i kraft de tiltak som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv innen 21. desember 1991. De skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste nasjonale lover og forskrifter som blir vedtatt på det området dette direktiv regulerer.

Artikkel 6

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.